

1-8 p. avançada

la democràcia dóna forma
a la voluntat llegítima del
poble. Ciutadà vetlla per
tal que no sigui instrument
de plans premeditats.

periòdic d'esquerra — any I núm. 5 — girona 23 de maig de 1931

s'ha de parlar clar

Es de lamentar l'ignorància en què viuen la majoria dels obrers, que es creuen que pel sol fet de pertènixer a un partit qualsevol, republicà o radical, ja ho tenen tot. Precisament ara que l'atmosfera política es comença a carregar de confusions i de designis misteriosos, es quan es fa més necessari l'esclarament de les coses.

I bé, pregunto jo: serà possible fer-los comprendre semblant equivocació?

En el programa d'un partit republicà s'oniuen trobar la solució de llurs aspiracions o necessitats, i més de la generositat dels seus dirigents. Com pot ésser així quan generalment en tots els partits polítics republicans els seus capdavanters són homes aburgessats, que tenen ja solucionada la qüestió econòmica?

Com esperarçar d'una ideologia que sotmet tots els seus principis a la fórmula política?

Era ahir, quan la Revolució francesa, que el poble es podia llençar a la lluita per a la conquesta d'allò que és pur lirisme, llibertat d'esperit, ja que no es coneixia el problema social. Però avui que es fa immediata la seva solució; avui que les masses embesteixen de ple el problema del treball i de la fam; avui que assedegades de veritable justícia saben enfrontar-se als seus opressors, no n'hi pas prou de satisfer a l'esperit; la llibertat política ha de venir precedida de la llibertat econòmica.

Pensant en aquest moments de febre i alegria—febre i alegria innocents—em ve a la memòria la lluita dels esclaus contra els senyors en els temps feudals. Pugneu per a lliurar-vos del vostre esclavatge?—els digueren els senyors feudals als seus esclaus—.

Doncs bé; us concedim la llibertat més completa; podeu dir i pensar el que volgueu. I els esclaus és clar, de primer antuvi celebraren l'alliberació. Més quan gran fou la seva decepció quan veieren que per a menjar tenien que pidolar-los el pa. Que si volien treballar a ells també tenien de recórrer. I fou quan sorgiren els primers esclats socials. Fou quan l'esclau és donà compte que la llibertat política és circumstantial en totes les formes de govern. Fou quant el proletari, engendrat per la mateixa burgesia, compregué que els problemes de l'esperit no eren més que les conseqüències que es derivaven dels problemes de l'estómac.

Doncs bé: si no volem veure despreciats els nostres sentiments, fem que al mateix temps de conquistar les nostres llibertats espirituals conquistem també les nostres llibertats econòmiques.

No esperem dels partits simplement republicans la solució dels problemes socials. Recordem sempre que el republicanisme és sols l'expressió d'una forma de govern; més ben dit, cifra només en la política el desenrotllament dels seus principis.

Com veureu, el nostre vertader lloc està al Socialisme. Aquest, al revés del republicanisme, xifra els seus principis en la solució de tots els problemes socials i humans. La política per ell és la part estratègica des d'on vigila i controla aquests problemes, per a posar fre als abusos dels representants del capitalisme.

Repetim: Com a obrers hem de refusar tota confusió amb els partits simplement polítics. Solament el Socialisme pot encarar-se amb els mantenedors de la societat privilegiada actual i ac-

ceptar, sense vacil·lacions, la lluita decisiva per a enderrocar-la. Es ell qui vol acabar d'una vegada amb la malura que engendra totes les tragèdies i que llança l'home contra l'home sempre pel mateix fi: l'egoisme.

La República del Treball ha d'ésser fruit verament nostre. Una República que respongui a les vertaderes voluntats del poble. Doncs bé: aquesta República, és a nosaltres a qui pertoca vigilar-la. És nosaltres a qui pertoca defensar-la. És nosaltres a qui pertoca estructurar-la i representar-la, com a llegítims fills del poble que treballa i pensa, com a vertaders portantveus de les seves necessitats i dels seus sofriments.

MANUEL ROSET SALA.

els actes polítics de "joventut republicana".

Preguem als nostres amics dels pobles de la comarca i de la província serveixin prendre nota de l'adreça del nostre director d'AVANÇADA, President de «Joventut Republicana» de Girona, Independència, 3, baixos

Únicament és ell qui pot autoritzar als nostres associats per prendre part a un míting, així com també es ell l'únic qui cuida d'organitzar-los.

Tots els actes que es digui que són fets amb elements de «JOVENTUT REPUBLICANA» de Girona i no hagin estat avalats amb la confirmació del seu President, AVANÇADA els denunciarà en les seves planes i considerarà el fet com una usurpació de personalitat que perseguirà de la manera més enèrgica i contundent.

20 cèntims.

notes prèvies

Ens plau reproduir aquest notable article publicat a «El Autonomista» del dia 12 de Maig pel ciutadà Cassià Costal, en el que es posa de manifest la necessitat d'emprar, per al nomenament dels candidats que han de representar el poble en els organismes oficials, les formes més democràtiques possibles, inclús l'avant-votació, al mateix temps que l'autor posa de relleu l'oblit que els nostres dirigents polítics han tingut en les passades eleccions municipals de la classe obrera i que segurament es repetirà en les noves eleccions que s'apropen.— N. de la R.

Sabem d'alguns elements polítics que ja es belluguen per a confeccionar el que en diuen el cartipàs de les properes eleccions generals

Nosaltres, que som republicans socialistes, hi hem de dir la nostra.

En nostre article del 20 d'abril «La República a Girona.—Impressió» publicat, en aquestes mateixes planes, fèiem un elogi del poble pel seny demostrat en la instauració de la República. Acabàvem l'article dient: «Un poble com el nostre mereix les lloances més entusiastes i els homenatges més fervorosos.»

Fins ara, no hem pas vist que ningú es pres- tés a organitzar un homenatge al poble. Lloances, més o menys platòniques. n'hi ha hagut. Però d'ai-

xò no n'hi ha pas prou. El poble mereix—i té dret—a coses més positives.

Nosaltres ens lamentàrem, i seguim lamentant-nos, de què a l'Ajuntament de Girona no hi hagi cap regidor marcadament socialista, o de què no hi hagi cap regidor obrer, de qualsevol ideologia; puix a nosaltres no ens espanta cap manera de pensar ni cap ideari polític, si són noble i conscientment professats.

Doncs bé; creiem que ara ve el moment de desfer aquell error o de rectificar l'equivocació soferta. Nosaltres opinem, i sostindrem amb arguments la nostra opinió, que en les properes eleccions generals del dia 14 de Juny, ha de figurar en la candidatura de les majories, un obrer; però un obrer de debó, un obrer autèntic, designat pels mateixos obrers de tota la província, ja que les eleccions han de ser per circumscripció.

Suposem que els demés candidats seran també designats pel poble, de baix a dalt, i sense signes misterioses. Aquestes coses s'han de dur amb la màxima claretat i diafanitat. I fins, si és precis, per mitjà d'una avant-votació, que és el fet més purament democràtic.

Pensin els directores d'aquests afers que el poble, en això, ha de tenir la primera i la última paraula: la primera, en la designació; la darrera i definitiva, en la votació.

C. COSTAL

senyors regidors de girona

Nosaltres, gent tota jove, però sapient ja el que significa per al desenrotllament de la vida, per l'avenç d'un país que vol ésser lliure i gran, el posseir unes bones escoles, els felicitem per les seves proposicions de continuar les iniciatives de l'Ajuntament passat per a la creació a la nostra ciutat de dues escoles graduades, una a cada barriada extrema; però cal després que protestem de què resulti tan petita i antihigiènica la del barri de la Mercè, que malgrat ésser nova no correspondrà a les necessitats d'avui i molt menys de les noves generacions cada dia més exigents en el millorament dels nostres semblants per mitjà de l'ensenyament.

Lloem la iniciativa de la construcció de l'escola-jardí, per gran i sanitària, de la del barri de Pedret, però.... Srs. Regidors, Sr. Alcalde, vostè que sap d'aquestes coses, nosaltres gosen dir-li que encara que fos pressupostada i els terrenys regalats, quan vostè prengué possessió de la del barri de la Mercè en protestem i en té de protestar tot amant de l'esdevenidor dels petits, com també protestem del carreró indecent e infecte que es deixa construir al voltant de la mateixa escola sols atenguent, quan es va fer aquell plànol, unes propietats que estan emplaçades allí al bell costat.

Segons unes condicions que regeixen a Girona, i a tota ciutat moderna, no es deixa construir cap casa en els carrers que no amidin de 5 a 6 metres d'amplada, i si aquestes condicions no fossin legalitzades així ho feia acatar el Sr. que aprovà aquest plànol, essent així l'autor de què es construeixi prop d'un edificacions completament modernes uns carrerons indecents i anti-sanitaris cosa lamentable estant al voltant d'un col·legi.

Quants milers de pessetes no costa a Girona l'enderrocar cases i més cases per a fer carrers am-

bles i espaiosos que responguin a les necessitats de tota ciutat que sent el Progrés!

I ara en un lloc on s'està eixamplant Girona considerablement, amb edificis que ens honren com a ciutat moderna, i que dintre poc serà l'orgull de tot gironí, es deixa construir a espatlles del poble una escola esquifida, sense el pati ample que és obligat en tota construcció escolar, i endemés un carreró que no arriba a medir un metre i mig d'amplària, sabent tots ja, i molt més tractant-se de l'aflluència de mainada, de què solen servir aquets carrerons com a guardadors de brutícies.

senyors regidors republicans!

Les generacions de demà us deuran tot l'agraïment pel pas que donàreu valentment el dia 14 d'abril al enfonsar aquell regime d'opressió i tirania de la Monarquia. I no seria possible que tinguessin d'agrair també una escola ampla i sanitària, d'aires i llum, en un barri tant grandios com serà el barri de la Mercè a canvi d'una gàbia tan petita com s'està construint?

Creguin que els ho agrairan els petits i grans d'avui i molt més els de demà, que de seguir les exigències de les generacions que pujen aviat quedarà l'escola del barri de la Mercè a l'altura de les moltes que tenim a Girona, que sols poden servir per a guardar les criatures quan els pares són a treballar, i no poden desenrotllar els plans d'ensenyança necessaris, perquè aquelles criatures puguin enfrontar-se demà amb la vida dura i difícil, agreujada per les qüestions socials; mal solucionades la majoria, precisament per aquesta manca de ensenyança que correspon donar, ampla i necessàriament, a tot individu.

P. V. X.

l'esdevenidor «d'avançada»

Ens plau comunicar als nostres lectors, que AVANÇADA, des d'aquest número, es converteix en setmanari.

Com hauran observat la seva compaginació és diferent, Creiem que és la que més escau a un periòdic de combat com vol ésser; un periòdic que reculli totes les vibracions socials i polítiques de Girona, Catalunya i d'arreu d'Espanya.

En les seves pàgines, no hi mancaran però, aquelles seccions que, tenint un caire més informatiu, considerem necessàries per al desenrotllament físic i moral de l'individu social, tals com: Cultura, Esport, Espectacles, etc.

Continuarà, ampliada, la Secció de Comarcals, que tant serveix per a la comprensió i enlairament dels pobles i viles d'aquesta regió.

Cafès Cornellà

Sucres

Dr. Robert GIRONA

Pintures

Pintures

Pintrues

Pintures

Pintures

DROGUERIA MARTÍ

Transports

Frigola

Per encàrrecs: **Bernardes, 7**
(carnisseria)

l'ensenyament religiós

Arreu d'Espanya, aquests darrers dies, poc temps abans dels fets que acabem de presenciar, s'aixecaren unes grans veus. Eren veus de ressons cavernaris, que formaven una cridòria eixorca, en la que es bruelaven gegantines protestes, s'invocaven totes les lleis ancestrals, es remembraven pactes, es senyalaven concordats, i àdhuc—molt velat però—es mormolaven algunes amenaces que ells, els que proferien tals esgarips, semblaven disposats a invocar dels poders divins per càstig i escarment dels que s'atrevien a atentar contra ço que consideraven sagrat i incommovible a ultrança: l'ensenyament religiós de l'infant. I també veïèrem com tals energúmens, que solien coincidir en vestir hàbit religiós, s'estripaven llurs vestimentes, es tiraven cendra al cap i clamaven justícia en mig de la plaça pública. I eren ells, els faritzeus de sempre, els d'avui, els d'ahir i de demà, els qui jamai la otorgaren, qui la demanaven amb més anhel, quan, precisament per primera vegada, en l'assumpte de què fem esment, justícia havia estat feta.

Perquè Justícia i res més que Justícia, és privar que l'home sigui sotmès, des de de petit, a una tirania espiritual que se li inculca quan el seu intel·lecte no té armes per a defensar-se; perquè és evitar la degradació de l'home per mitjà de la superstició i la intolerància, úniques formes que fins ara es gravaben en la ment infantina; perquè és posar bastons a la idolatria, al fetixisme, que rebaixa la majoria dels catòlics espanyols a la condició de les tribus totemístiques, amb llurs mateixes pràctiques màgiques; i perquè, finalment, justícia és preparar el camí que condueixi al bé de l'humanitat no per la por o per l'afany d'una recompensa, sinó exclusivament per respondre a un ideal col·lectiu i individual de dignitat i d'honor, que sols s'aconsegueix amb la cultura i amb la llibertat.

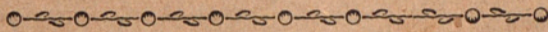
No us queixeu, doncs, vosaltres escorrialles migrades de temps passats, que voleu provar de petjar una vegada més la fe alliberadora i progressiva d'un poble. No us exclameu si us treuen definitivament l'arma subtil amb què enverinàveu lentament els cors. Amb ella creàveu distincions entre els éssers humans. Amb ella aprofundíeu considerablement les diferències de classes, ja de per si prou distanciades econòmicament, dividint en l'ensenyament els homes en dues castes, de les quals en una tot tenia d'ésser misericòrdia i caritat i en l'altra tot resignació i paciència, ço que en vosaltres volia dir egoisme, prevaricació i orgull en aquella, i anul·lament, embrutiment i anorreament en aquesta. I, per comble, amb ella subjuguàveu els humans fent-los sòcol on enlairàveu les vostres conveniències més roïnes.

I si encara voleu tenir raó—vostra comprensió és tan limitada—i dieu que a Catalunya i arreu d'Espanya els centres més ben preparats per a l'ensenyament són els religiosos, us direm que això ho heu lograt emprant les armes més baixes; us parlarem dels cassos en què heu difamat honrats mestres nacionals, heu posat entrebancs a llur gestió i heu criticat i fet mofa de llurs teories—vosaltres, la majoria de quins professors i professores ni el títol de mestres tenien; us explicarem com heu anat a cercar subvencions als centres oficials, en els que dominàveu, i que per això ajudàveu—no us recordeu de la Primera Dictadura?; us darem proves feafents de què mentre en els pobles obteníeu dels Municipis ajudes econòmiques que no concedien a llurs pròpies escoles, en els Ministeris en logràveu per valor de milions, en tant que mantes escoles restaven sense professor i que en

les demés aquest ni per a viure dignament tenia.

Prou ja d'aquestes llàgrimes jesuítiques amb què embafeu l'ambient, i amb les que heu corromput el poble. Prou ja! Es l'hora en què aquest governant-se per ell mateix no necessita tutela de cap mena, i per tant, l'ensenyament ha d'ésser del poble per al poble, i no atribuït a personatges que sols hi cerquen el profit i la prosperitat particular. Retireu-vos dignament, i sabeu plorar les culpes que us han portat a la desfeta.

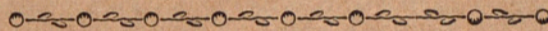
J. V. V.

aguilera i "avançada"

Com prometerem als nostres lectors, avui comencem la publicació d'una sèrie de dibuixos obra d'aquest conegut i notable artista.

Des d'aquest número, ens plau de nou remerciar-lo per la seva gentilesa.

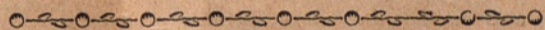
"joventut republicana"

Convida a tots els seus associats a la reunió general pel dissabte, dia 30, a dos quarts de 10 de la vetlla, per a tractar de l'elecció dels companys que han d'anar a formar part dels comitès del partit republicà de Girona.

Donada la importància d'aquesta reunió, la Junta espera no hi mancarà cap dels socis.

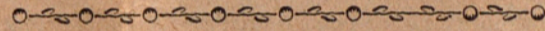
Girona, maig 1931

LA JUNTA

Republicans!!!

GUIA DE GERONA

alliberació

lloc de venda:
quiosc de joana marull
subscripcions:
redacció del periòdic i a
modest palahí, carme 24

avançada

publicació republicana catalana

redacció
i administració:
joventut republicana
de girona
correspondència:
ronda ferran puig, 7

el desarmament del somatent

AVANÇADA, periòdic defensor dels interessos socials d'una col·lectivitat ben humana, fortament lligat pels vincles d'espiritualitat amb els seus germans de lluita de l'esquerra social, no pot deixar de llançar, des de les seves columnes, un crit de alerta, a l'ensem que de protesta, vers el govern provisional de la República

El caire estructural dels pobles moderns i civilitzats tendent a la desmilitarització dels cossos armats, és un fet palès que travessa fronteres i continents; és una norma jurídica que posa de manifest l'ordre social d'una societat millor, i per tant aquests pobles, moguts per l'afany de transformació, inevitable en els moments actuals de l'història erodutiva, consideren totalment il·lícit i àdhuc estrafalari per un govern la conservació i manteniment de tals cossos, i més, quan aquests estan compostos per elements privilegiats, generalment d'origen plutocràtic.

A Espanya i especialment a Catalunya, el sometent és una mostra evident d'aquests cossos ja caducs, mig anorreats per les sotragades socials d'avui.

Antigament podia dir-se amb veritable raó, que el sometent era una vertadera força del poble, que afrontava amb dalèr insuperable les més arriscades empreses, perquè anava mogut sempre per l'atribut sentimental d'una causa justa i patriòtica, defensant amb completa igualtat, els interessos de la comunitat vexada.

Actualment, en canvi, el sometent desenrotlla un pla d'actuacions antisocials durant els anys

calamitosos de la dictadura, i àdhuc abans d'aquesta, no sols posant tot el seu servilisme a la disposició d'aquells governs, sinó també fent el front únic amb el capitalisme català i espanyol, creient així fer-se digne, tal volta, del poble quan aquest amordaçat pels governs, no podia ni tan sols manifestar el més mínim desig d'alliberació. Però avui que tot s'ha canviat, i podem veure amb satisfacció completa com l'esperit de ciutadania es manifesta i es revela arreu contra tot allò que fou carcassa podrida d'un règim rudimentari, com a conseqüència, doncs, unim el nostre clam més ferm amb els d'aquells que ens han precedit, demanant resoludament el desarmament total del sometent i la seva dissolució.

Per altra part, hem de confessar també, que som enemics aferrissats de tota institució armada i més en els moments convulsius del present, quan la major part del poble es troba sens l'arma més lleu per a la seva defensa.

Protestem doncs, de la passivitat i indiferència amb què el govern de la República mira aquests assumptes d'urgent resolució, que porten continuament la discòrdia i la indignació al cor dels bons ciutadans.

Esperem veure molt aviat el decret de desarmament i dissolució d'aquesta institució el que farà factible l'estabilitat i afiançament de la República Ibèrica.

LLUÍS JOVER

bloc de notes

Respecte a la nota que publicarem en el nombre anterior d'AVANÇADA, referent al viatge dels nostres regidors a Barcelona per a la cessió dels baluards, tenim que fer constar que forem sorpresos improvisadament, sense sospitar de la seva poca veracitat.

SASTRERIA
CAMISERIA

QUINTANA

PLAÇA CASTANYES

Ens enterem que l'article «Notes prèvies» publicat a *El Autonomista* pel ciutadà Cassià Costal ha causat molt mal efecte en alguns cercles polítics d'aquesta ciutat. No ens estranya, puix que sabem que les veritats mai es poden dir. Però a nosaltres, en canvi, ha causat molt bona impressió i ens complavem, des d'aquestes planes d'AVANÇADA felicitar coralment al nostre il·lustre amic.

FARMACIA RIBAS TOTHOM JA HO SAP

aquell pas...!

Entre dos periòdics de la localitat s'ha cercat una manera agradable de perdre el temps, discutint si el lamentable pas que s'inaugurà la Setmana de Passió d'enguany, es té d'anomenar «Pres», «Prendiment», «Detenció» o cosa per l'estil.

Nosaltres més conseqüents que dits papers, proposem que es conegui i se'l bategi amb el nom de «L'Ensarronada», puix efectivament amb ell se ensarronà la tradició bíblica, la veracitat artística, la puresa tècnica, els sentiments dels religiosos gironins i la bona fe dels que es comprometeren en nom dels darrers.

I cas de no plaure aquest apel·latiu, el millor es destruir aquest pas xiroi—deu-ens-guard d'un dia que ploqui—quina pèrdua no es planyerà ni per l'Art, ni per la Religió, ni per la Tradició gironina.

FARMACIA RIBAS VOL DIR GARANTIA

**senyor batlle de la ciutat:
senyors regidors del poble:**

Si una obra de valor positiu pot fer-se a la nostra ciutat, és eliminar d'una vegada la famosa fàbrica de cimà que l'insignificant ciutadà conegut pel *senyor Pau Pérez*, té instal·lat al cor de la Girona nostra.

Socialment, urbanísticament, higiènicament, Girona guanyaria un cent per cent.

Impremta de VICENS CABRUJA, R.Ferran Puig, 7, Girona

GASPAR

RELOTGES DE LES MILLORS MARQUES
COMPOSTURES DE TOTA MENA. GARANTITZADES

ABEURADORS, 7-pral. GIRONA

Calçats Malaret

Rambla Llibetat, 9
Força, 9 "Lo Increíble"

GERONA

expres bar

el millor punt de reunió dels esportius

SASTRERIA MATEU

LE DERNIER CRI de la moda actual

Rambla Verdaguer. 4 i Creuada, 1

GIRONA

Demaneu sempre

ORANGE-CRUSH

J. VIDAL

Ronda Ferran Puig, 11 - Girona

TINTORERIA

ARCO IRIS

Dols. Encàrrecs a les 4 hores

Despatx: Plaça del Molí, 7 Taller: Barca, 27

GIRONA

VERMOUTH CINZANO

Representant a Girona i Comarca: JOAQUIM TORDERA